

NOBELVÄNNEN

Nr 2

Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner

2013

Styrelsen för Nobelmuseets vänner 2013

Ordförande: Ulrika Lundgren

Viceordförande: Anita Öjendal

Sekreterare: Jaana-Kaisa Björk

Kassör: Erik Idestrom

Ledamöter: Susanne Morfeldt-Hafstrand,
Kjell Fransson, Lasse Sjöberg

Suppleanter: Alf Rosberg, Inger Sjöberg,
Lars-Erik Paulsson, Boo Thovander

Revisorer: Björn Edman, Rolf Lindberg

Revisorssuppleant: Per Aspeli

Adjungerande: Hans Johansson, Christer Franklin

Valberedning: Mikael Björk (sammankallande),
Marie-Louise Naucélér, Lena Sjöstrand

Omslagsbild: Kungaparet på besök på Alfred Nobels laboratorium på Nobelmuseet i Karlskoga tillsammans med landshövding, Rose-Marie Frebran, den 20 augusti 2013. Foto: Lena Edlund.

Fotot på Ulrika Lundgren på sid 3 är taget av Lena Edlund

Ordföranden har ordet

ULRIKA LUNDGREN
Ordförande Nobelmuseets Vänner

Välkomna till ett nytt nummer av tidningen Nobelvännen. Vilken underbar sommar!

Hoppas Ni alla haft möjligheten att få njuta av det vackra vädret! Sommaren går så sakteliga in i september som skänker vila och försoning. Vi går in i en annan tid än sommaren, en tid där Nobelvännerna fortsätter att medverka till Nobelmuseet i Karlsgas fortsatta drift och utveckling och ökade kunskaper om Alfred Nobels Björkborn.

Att få förtroendet att vara ordförande för vår viktiga vänförening är riktigt hedrande, Tack! Tack även till Er som ställer upp som styrelseledamöter och stödjer arbetet. Tillsammans blir vi starka i vänföreningen.

Det händer mycket kring Nobelmuseet just nu. Mycket tack vare våra platschefer, Hans Johansson och

Christer Franklins idoga och initierade arbete. En spännande utveckling är ombyggnationen av Stallet till "Mötesplats Alfred Nobel" och möjligheter till att ha konferenser och utställningar. Projektledare Rosmarie Johansson som driftig och sammanhållande faktor medverkar till att detta går framåt. Den officiella invigningen äger rum den 21 oktober, på själva födelsedagen av Alfred Nobel, där landshövdingen deltar. Vänföreningen har bokat in fredagen den 25 oktober för vår egen invigning. Då bjuder vi in till middag i Alfred Nobels anda. Se vidare information och inbjudan i tidningen.

Ett stort antal besökare har besökt Alfred Nobel och Nobelmuseet under sommaren. Intresset har varit stort och inte minst från kinesiska besökare, vilket är glädjande. Kulturutskottet från riksdagen har varit på

besök på Alfred Nobels Björkborn, under ledning av landshövding Rosmarie Frebran. Vi njöt av en fantastisk lunch tillsammans och fick efteråt en god möjlighet att gemensamt presentera Karlskogas tankar om utveckling av Nobelmuseet i Karlskoga. Karlskoga kommun representerades av Hans Lundell, förvaltningschef och Siv Björck-Kjellgren, ordförande från Kultur- och föreningsförvaltningen. Vänföreningen representerades av ordföranden Ulrika och Nobelmuseet presenterades föredömligt av Hans och Christer. Därefter fick kulturutskottet en givande och professionell guidning av vår egen Alfred Nobel, Peter Sundh. Projektledare Rosmarie sammanfattade satsningarna kring Stallet som avslutning på besöket. Resultatet har blivit att kulturutskottet vill lämna in motioner till riksdagen för att främja museets utveckling. Rosmarie håller i detta och vi väntar med spänning på vilken effekt detta kan åstadkomma.

Därefter hade laboratoriet den stora

förmånen att få besök av kungaparet. Vänföreningen var representerad och Ni kan läsa mer om detta på annan plats i tidningen.

Vänföreningen har startat samverkan med Karlskoga konsertföreningen på deras konserter på Nobelmuseet. Som medlem får Du femtio procent rabatt på biljettkostnaden. Välkomna!

Vi har också börjat omarbeting av vår hemsida. Vi är med på Folkhögskolans projekt, som hjälper lokala föreningar, att arbeta med hemsidan. Kontaktperson för vår styrelse är Kjell Fransson och på Folkhögskolan är det Björn Tengelin. Ett stort tack till Sixten och Monica Albertus, som i många år har haft ansvar för hemsidan. Den nya hemsidan har adress www.nobel-museetsvanner.se

Sist, men inte minst, tackar vi våra annonsörer, som gör det möjligt för oss att ge ut denna tidning. Era intäkter täcker kostnaderna för att trycka och skicka ut tidningen, tack!

Väl mött i höst!

*Auktoriserad
hälsorådgivare*

Bergsmansgatan 2

Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

Hänt på Björkborns herrgård sen sist

De verksamhetsansvariga berättar

Hans Johansson.

HANS JOHANSSON
& CHRISTER FRANKLIN,
NOBELMUSEET

FOTO: J-K BJÖRK

Christer Franklin med dottern Wilma.

Gammeldags marknad på Valborg i Nobelparken.

En skolklass som sålde fikabröd.

FOTO: HANS JOHANSSON

I år har vi haft flera intressanta program. En ny tradition tog nog sin början i januari då vi arrangerade en julgransplundring i Stallet med lotteri, fiskdamm, lekar, godis, korvgrillning och kaffe och allt som hör till. Det här gav mersmak så alla barn i Karlskoga kan se fram mot något roligt i januari

2014! Marita Olén-Widenberg gav oss mycket hjälp med det här arrangemanget.

Valborgsfirandet är ju redan en tradition och i år fortsatte vi med att arrangera en gammeldags marknad. Körerna sjöng vackert men brasan tändes aldrig. Det berodde på att vinden var

Folkhav som lyssnade på sång. FOTO: J-K BJÖRK

Majbrasa som inte tändes.

FOTO: J-K BJÖRK

Var 20:e sekund, varje timma, dygnet runt får en patient någonstans i världen ett tandimplantat från Nobel Biocare. Det var den unge forskaren Per-Ingvar Brånemark som 1952 gjorde den banbrytande upptäckten att titan kan växa samman med levande benvävnad.

1965 behandlades första patienten med tandimplantat och 1981 bildades det företag som skulle komma att höja livskvaliteten för miljontals människor världen över.

Nobel Biocare är ett globalt bolag med 2 400 anställda. Våra produkter säljs i drygt 70 länder. Tillverkning sker vid sex anläggningar i Sverige, USA, Japan och Israel. I Karlskoga tillverkas de tandimplantat av titan som gjort vårt företag världsberömt. Något att vara stolt över!

www.nobelbiocare.com

stark och låg på mot en fabrik som är oerhört känslig för rök. Hade det blåst rök över den så hade produktionen stoppats med dyra resultat, så museet valde att inte tända elden. Vi hoppas på stiltje nästa år....Totalt sett blev firandet mycket lyckat. Samarbetet med Vännerna, Röda korset och Kulturskolan fungerade fint som alltid.

Samarbetet med Karlskoga konserterförening har visat sig mycket framgångsrikt och tre konserter har arrangerats i Björkborns herrgård, resp. herrgårdsparken. Konserterna genomfördes 10 februari, 5 juni och 13 juni, den sista i parken. Kombinationen av teaterguidning, kaffe och musik är lyckad.

Ombyggnaden av Stallet till konferenslokal pågår för fullt och det är nog många i staden som är intresserade av att veta hur det går. Arbetet går efter planerna och invigning kommer att ske den 21 oktober på Alfred Nobels födelsedag. Den 27 kommer huset att visas för allmänheten. Namnet kommer att bli Mötesplats Alfred Nobel. Här skall det kunna arrangeras vetenskapliga seminarier, födelsedagskalas, musikaftnar, teaterföreställningar och mycket mer. Till vintern kommer även caféet och museets reception med shop att flytta in i lokalerna. Huset skall ha en tydlig stallkänsla. Karlskoga kommun genomför ombyggnadsarbetena som de fastighetsägare de är. Kommu-

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Öppet alla dagar
8-22

Gesällgatan 5, 691 34 KARLSKOGA
tel 0586-67670.

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

Är du kär i en ny bostad?
Vi hjälper dig att göra slut med din gamla.

Bergsmansgatan 4, Karlskoga
Tel. 0586-552 00 • E-mail: sf.karlskoga@svenskfast.se • www.svenskfast.se

Kent Klintestrand och Christer Frankling vid renovering av matsalen. FOTO: J-K BJÖRK

Alfred Nobels matsal efter renoveringen. FOTO: HANS JOHANSSON

nen har anställt en projektledare, Rosemarie Johansson, som håller i trådarna mellan kommun och museistiftelsen.

En av museets stiftare är Akzo Nobel som är ägare till färgfabrikanten Nordsjö. De bidrar med material till den renovering av herrgården som museet påbörjat. I ärlighetens namn ska vi säga "återupptagit", därför att man arbetat med det tidigare men det återstår en hel del för att bli klart. Målet är att Björkborns herrgård skall ge en känsla av 1800-talets slut, den tid då Alfred Nobel bodde här. Det första objektet i den här renoveringsomgången blev matsalen som renoverades under våren. Interiören kompletterades med belysning och antika föremål. Allt hantverk gjordes av museets tekniker Kent Klintestrand.

Museet har sedan tidigare haft ett uppdrag av Karlskoga kommun att producera en utställning om Alfred Nobels världsimperium och arbetet med det pågick under hösten. Utställningen levererades i februari till Möck-

elngymnasiet där den nu hänger i Nobelsalen. Utställningen är gjord som en tecknad serie, ritad av tecknaren Ola Skogäng.

I år har besöken till museet ändrat karaktär en smula sedan museet gjort en överenskommelse med en kinesisk reseagent. Resultatet har blivit att vi hittills i år fått över 1100 kinesiska besökare och fler lär det bli. Nobel är oerhört välkänd i Kina och intresset för hans Björkborn är stort. Här ser vi potential!

En av museets uppgifter är den pedagogiska verksamheten. En del av den är guidningar i herrgården som oftast genomförs som teaterguidningar av Peter Sundh på svenska och engelska. Han har gjort rollen som Alfred Nobel ett oräkneligt antal gånger genom åren och hans guidningar är uppskattade. Edit Oldenburg är en annan av våra uppskattade guider. Hon guidar på tyska och franska lika lätt som på svenska. Det är värdefullt i en internationell tid.

En busslast kineser besöker Nobelmuseet. FOTO: J-K BJÖRK

Kemister Boris Holm och Jan-Erik Månsson i full action med kemishowen.

FOTO: HANS JOHANSSON

Museet har de senaste åren genomfört ett eget program för skolans 6 och 8 årskurs som heter Kemishow på Björkborn. Kemister från Svenska Kemistsamfundets Bergslagskrets arbetar helt frivilligt med detta tillsammans med museets personal. Årets program genomfördes för tredje gången och fick ca 280 elever att komma. I år bjöds elever in från Kristinehamn, Storfors och Degerfors. Programmet är gratis tack vare stöd från Karlskoga kommun och företag i trakten.

En förlängning på det här programmet är Nobelväskans hemlighet som är ett liknande program fast för mindre barn, åk 1-3. Det har tagits fram av Nobelmuseet i Stockholm som kom hit i maj och genomförde det under tre dagar på Möckelngymnasiet. Vi har lånat hela utrustningen och skall genomföra det under september – oktober i Nobels laboratorium.

Vår uppgift att intressera barn och unga mot naturvetenskap gäller även under sportlov och påsklov då vi hade pysseldagar samt höll Fiffiga huset öppet.

Alliansens ledamöter i riksdagens kulturutskott besökte vårt museum den 13 augusti. Syftet med besöket var att ledamöterna önskade bekanta sig med museet och höra om verksamheten. Som Ulrika tidigare berättat så presenterades museet först av vår ordförande, Rose-Marie Frebran. Projektledaren Rosemarie Johansson berättade om utvecklingsprojektet med ombyggnaden av Stallet och därefter talade undertecknade om museets verksamhet och övriga framtidsplaner. Ulrika avslutade med att berätta vad vänföreningen har för uppgift och hur den verkar. Kulturutskottet fick efter en god lunch vara med på en guidning av Peter Sundh. Besöket var mycket lyckat och utskottsledamöterna fick en

Alliansens ledamöter i kulturutskottet Ulf Nilsson, Anne-Marie Bodén, Cesilia Magnusson, Per Lodenius, Peter Jutterström, Lars-Axel Nordell samt handläggare Markus Lagerquist och Dag Elfström. Landshövding Rose-Marie Frebran, Siv Björck-Kjellgren, ordförande i Kultur- och föreningsförvaltningen, Hans Lundell, förvaltningschef, Hans Johansson och Christer Franklin från museet och Ulrika Lundgren från vänföreningen. FOTO: ROSMARIE JOHANSSON

djup insikt i museets verksamhet och behov av framtida resurser för att kunna växa ytterligare. (Läs: statligt stöd).

Den 20 augusti fick vi besök av kungaparet. Kungen har i år suttit 40 år på tronen och det firas genom en Eriksgata runt i Sveriges kommuner och denna dag var det alltså dags att besöka Karlskoga. Besöket hade organiserats väl av länsstyrelsen och kommunen tillsammans med polisen. Dagens program började med att Bofors musikkår spelade på stallbacken och kaffe och bullar

serverades till allmänheten. Kungaparet anlände till laboratoriet i en liten buss ledsagade av landshövding Rose-Marie Frebran med make samt en stab av hovpersonal och länsstyrelsefolk. De kungliga togs emot av kommunens representanter, kommunstyrelsens ordförande Anders Olsson och kommundirektör Stefan Larsson. Vid laboratoriet fick undertecknade hälsa på kungaparet och visa in i laboratoriet där de guidades i utställningen "1896-1891" av Hans Johansson. Kungen dröjde sig kvar i labo-

ratoriet för att titta på det rekonstruerade laboratoriet samt ett antal foto:grafier av Nobelprisutdelningar där han själv figurerade på många bilder. Dagen var

lyckad med vackert väder och ca 100 barn från Sandviksskolan som viftade med flaggor.

Kungaparet på väg till Alfred Nobels laboratorium med Rose-Marie Frebran, som är ordförande i styrelsen för Nobel-museet i Karlskoga. FOTO: LENA EDMAN

FOTO: J-K BJÖRK

Barnen från Sandviksskolan och allmänheten viftade med flaggor vid kungabesöket.

FOTO: LENA EDMAN

Selma Lagerlöf, kärleken och själens mörka rum

Ett referat om Rolf Ahlséns föredrag av Ulrika Lundgren

*Selma Lagerlöf 23 år
gammal 1881.*

KÄLLA: WIKIPEDIA.

Rolf Ahlsén från Selma Lagerlöf sällskapet var och höll föredrag om "Selma Lagerlöf, kärleken och själens mörka rum" efter årsmötet i mars. Föredraget handlade om Selma Lagerlöf, om hennes liv, författarskap och kärlekens många ansikten i hennes skrivande. Här nedan har Ulrika Lundgren, ordförande på Nobelmuseets Vänner skrivit ett referat på Rolf Ahlséns föredrag. Därefter följer Selma Lagerlöfs tacktal för Nobelpriset 1909 och sist i raden av artiklar om Selma Lagerlöf i denna tidning är en Talanalys av Selma Lagerlöfs tacktal av Hanna Lundgren, sistaårselev på Karlskoga Idrottsgymnasium våren 2013.

Selma Lagerlöf och Alfred Nobel

Litteratur har stor betydelse för hur man möter människor. Selma Lagerlöf har betytt mycket för den svenska littera-

turen och för mötet mellan människor. Selmas relation till familjen Nobel visar sig bland annat i att Selma var inbjuden till Ryssland av Emanuel, Alfred Nobels

brorson. Alfred Nobel dog år 1896. Selma Lagerlöf var då 28 år och var inte något stort namn när Alfred dog. I juni 1911 var Selma Lagerlöf på besök på Nobelmuseet i Karlskoga.

Mårbacka och ungdomsåren

Selma Lagerlöf föddes på Mårbacka. Stora förändringar svepte då över världen och över Värmland. Pappan var löjtnant och modern kom från en välbeställd familj. Selma läste och skrev mycket som barn. Redan som tioåring beskrev hon att hon skulle skriva och dikta i framtiden. En höftskada gjorde dock att hon tillbringade en hel del tid i Stockholm. Det beskrivs att Selma hade

en "särlings känsla" och detta präglade henne. Selma hade två bröder och två systrar. Hon fick tidigt undervisning i hemmet men planen var att hon skulle bli bortgift eller bli hemmakvinna.

Selmas liv såg inte så enkelt ut i 20 årsåldern. Hon hade en god relation till sin pappa löjtnant Gustav. Han använde dock alkoholen som flykt undan liv och ansvar. Han kunde inte riktigt leva upp till denna kärlek från Selma. Hösten 1881 åker Selma till Stockholm, för att gå en högre elementarskola. Hon gör detta mot fadern vilja, med stor vanda. I tre år utbildar hon sig till lärarinna i Stockholm. Det var samtidigt som det moderna genombrottets tid i

Trötta trägolv?

Vi renoverar dem gärna.
Infärgning, slipning, läggning

happy[®] homes

Skogsbovägen 2, Karlskoga Tel. 0586 - 362 75
Öppettider: Mån-fre 10-18, lör 10-14
www.happyhomes.se

PRISMA

Välkommen till oss i Nya Folkets Hus!
Tel. 0586-315 90 alt 070-68 315 90

Vi serverar dig med:

DAGENS LUNCH ALT. MATLÅDA • CATERING
MIDDAGSBESTÄLLNINGAR • STYRELSEMÖTEN
KONFERENSER • BEGRAVNINGSKAFFE M.M.

Dessutom kan du få hjälp med att sy om och sy nytt i vår systuga.

Rolf Ahlsén från Selma Lagerlöfs sällskapet håller föredrag på årsmötet till en skara Nobelvänner. FOTO: J-K BJÖRK

litteraturen. Men hon längtar hela tiden till Mårbacka. För att klara studierna fick hon låna pengar av en välgörarinna. Under tiden i Stockholm kom Selma på idén att skriva Gösta Berlings saga. Veckotidningen Idun publicerade Gösta Berlings saga som tas emot mycket värderande och den gavs både ris och ros. Gösta Berlings saga var en romantisk och burlesk historia som var mot strömmen i den litterära kretsen just då.

Selma arbetade också i Landskrona under något år och boken om "körkarlen" utspelar sig i den miljön. Selma var mycket påverkad av första världskriget och skrev boken "Bannlyst". Selma var engagerad i olika fredsrörelser. Hon flyttar till Falun 1895, för att bo nära sin syster och kan då försörja sig på sitt författarskap. Här kommer också uppslaget till boken Jerusalem. Den blir en stor succé. Jerusalem följs

av den internationellt kända boken om Nils Holgerssons resa som egentligen var ett uppdrag om att skriva en bok i geografi. I nära 25 år är Selma borta från Värmland men är helt inställd på att komma tillbaka.

Nobelpris i Litteratur 1909

1909 får Selma Nobelpriset i litteratur och detta gör att Mårbacka kunde rustas upp. Selma blir godsägare och skötte sitt gods med vänlighet och bestämdhet. Selma dör strax innan andra världskriget 1940. Hon var 82 år när hon dog.

Författarskapet

Relationen med de två kvinnorna i hennes liv, Valborg och Sofie, betyder mycket för Selma. Brev till kvinnorna handlade om hur hon arbetade och breven visar hur systematisk och hur strukturerad hon var.

En sida av författarskapet är kärleken – den stora kraften i litteraturen. Ibland en demonisk kraft som inte alltid låter sig tyglas – detta är ett genomgripande tema i Selmas författarskap. Det är inte minst tydligt i Gösta Berlings saga. Selma har här fångat upp det livsbejakande och det dödsbringande i samma text. Mariannes och Göstas kärlekssaga är också mycket vacker. Kärleken kräver att man kliver ut från sig själv och överskrider sig själv, menar Selma. Och Mariannes kärlek till Gösta är exempel på detta. Att Selma hade stora psykologiska insikter syns i hennes beskrivning av Marianne.

Gösta Berlings saga är en ramberättelse om kavaljerernas år på Ekeby. Berättelsen är skriven under 10 år och publicerades i Iduns veckomagasinet. De ingående berättelserna är separata och man kan ibland ha svårt att se hur de hänger ihop.

Kejsaren av Portugallien som skrevs 1914, är en annan av Selmas böcker om kärleken. En kärlek som är så stark att den blir farlig. "Självttänkande"

män är en del av Selmas teman, inte minst i Kejsaren av Portugallien där Jan Andersson är urtypen för detta. Klara Fina Gulleborg som föds ger ord åt Selma Lagerlöfs kärleksbudskap och Jan Andersson upplever en vild hjärtklappning. Klara Fina Gulleborgs flytt till Stockholm och hennes sätt att tjäna pengar på sin kropp gör att Jan skapar en fantasivärld. Han tappas kontroll över en del av sin verklighet. Han skapar Portugallien och utser sig själv till kejsare och Klara till kejsarinna. Romanen är ett sorgespel. Efter 14 år kommer Klara tillbaka hem. Alla har åldrats och Klara kan inte hantera sin far som är helstollig. Dottern och mor åker sin väg och Jan slänger sig i vattnet och drunknar. Boken avslutas med att kärleken triumferar.

Detta är genomgående för Selma och hennes författarskap.

Nobeltalet 1909 handlar om pappan och är skrivet som ett samtal mellan Selma och pappan med kärleken som grund!

**Provkör din
nya SUBARU,
CHEVROLET
eller OPEL
hos oss!**

BIVA

SUBARU • KARLSKOGA • OPEL

TIBASTVÄGEN 10, KARLSKOGA
Tfn 0586-364 50

Selma Lagerlöfs tacktal när hon tar emot Nobelpriset 1909

Det var för några dar sen, då jag satt på tåget för att resa till Stockholm. Det led mot kvällen. Det var mörkt ute och rätt skumt i kupén. Mina medresande slumrade var och en i sitt hörn och jag satt tyst och hörde på tågets dån, då det brusade fram på skenorna.

Medan jag satt där, kom jag att tänka på alla de gånger, som jag hade rest till Stockholm. Som oftast hade det varit för något svårt. Jag hade farit dit för att ta examen, och jag hade farit dit med manuskript för att söka förläggare. Och nu var jag på väg dit för att ta emot Nobelpriset. Det var inte utan, att jag tyckte, att det var svårt, det också.

Hela hösten hade jag levat i mitt gamla hem i Värmland i den största ensamhet, och nu skulle jag nödgas träda fram bland många människor. Det var, som om jag blivit skygg för liv och rörelse där borta i ensligheten, och jag blev ängslig med tanke på att åter nödgas visa mig ute i världen.

Men i grunden var det ju en så förunderligt stor glädje att få ta emot priset, och jag sökte fördriva min ängslan genom att tänka på dem, som skulle bli glada åt min lycka. Det var många goda gamla vänner, det var mina syskon, och först och främst var det min

gamla mor, som satt därhemma och glädde sig åt att ha fått uppleva denna stora tilldragelsen.

Med detsamma kom jag att tänka på min far, och att jag kände en stor saknad över att han inte levde, så att jag kunde berätta honom, att jag hade fått Nobelpriset. Jag visste, att ingen skulle ha blivit så glad som han. Aldrig har jag råkat någon, som har hyst en sådan kärlek och vördnad för diktning och diktare, och om han nu hade fått veta, att Svenska akademien hade tillerkänt mig ett stort diktarpris... Det var en riktig sorg, att jag inte fick tala om det för honom.

Var och en, som har farit på tåget i natt och mörker, vet, att det kan hända, att vagnarna långa stunder glider framåt märkvärdigt stilla utan en skakning. Buller och rassel upphör, och det jämna dånets från hjulen förbyter sig i stillsam och entonig musik. Det är, som om järnvägsvagnarna inte längre fore fram på syllar och skenor, utan glede bort i rymden. Nå, just som jag tänkte på att jag ville råka far, hände något i den vägen. Tåget började ila framåt så ljudlöst och lätt, att jag tyckte, att det omöjligt kunde vara kvar på jorden. Och så började mina tankar leka: "Tänk om jag nu fore till

*Selma Lagerlöf tar emot Nobelpriset ur kung Gustav den V:s hand.
En illustration i Svenska Dagbladet 11 december 1909. KÄLLA: WIKIPEDIA.*

min gamle far i himmelrik! Jag tycker mig ha hört, att sådant har hänt andra; varför skulle det inte hända mig?"

Järnvägsvagnen fortfor att glida framåt tyst och ljudlöst. Men vart den så for, så hade den långt att färdas, innan den nådde målet, och mina tankar hann fram före den.

"När jag nu råkar far", tänkte jag, sitter han nog i en gungstol på en ve-

randa och har framför sig en solig gårdsplan, som är full av blommor och fåglar, och naturligtvis håller han på att läsa Fritjofs saga. Och då far får se mig, lägger han ner boken och skjuter glasögonen upp i pannan, och så reser han sig och går emot mig. Och han säger "goddag" och "välkommen" och "Nej, är du ute och går!" och "Hur står det till med dig, flickan min?" - alldeles på det gamla sättet.

Först då han har satt sig till rätta i gungstolen igen, börjar han undra varför jag har sökt upp honom. "Det är väl inte något på tok därhemma?" frågar han plötsligt.

"Nej då, far, det står bra till." Och jag ämnar just tala om nyheten, men så tycker jag, att jag vill gömma den en smula, och därför gör jag liksom en omväg. "Jag har bara kommit för att be dig om ett gott råd", säger jag och tar an ett bekymrat utseende. "Det är så, att jag har råkat i stora skulder."

"Jag är rädd för att du inte kan få mycken hjälp med den saken hos mig", säger far. "Man kan visst säga om det här stället som om de gamla herrgårdarna i Värmland, att här finns allting utom pengar."

"Det är inte heller för pengar, som jag är i skuld", säger jag. - "Det var värre, det", svarar far. "Tala nu om allting från början, flickan min!"

"Det är inte för mycket, att du hjälper mig", säger jag, "för det är nog ditt fel från början. Kommer du ihåg hur du brukade sitta vid klaveret och sjunga Bellman för oss barn, och minns du hur du lät oss läsa Tegnér och Runeberg och Andersen ett par gånger var vinter? På det sättet var det, som jag råkade i min största stora skuld. Far, hur ska jag kunna vedergälla dem för att de lärde mig att älska sagorna och hjältedåden och fosterjoden och människolivet i alla sin storhet och i all sin skräplighet?"

Vi är till för Dig

- året runt
- dygnet runt
- i alla väder

www.karlskogaenergi.se

När jag sagt detta, sätter far sig tillrätta i gungstolen och får ett vackert uttryck i ögonen. ”Jag är glad åt att jag var med om att skaffa dig den skulden”, säger han.

”Ja, det kan du ju ha rätt i, far”, säger jag, ”men du får komma ihåg att det är slut med detta. Du får tänka på att jag har en sådan mängd fordringsägare. Tänk på alla de där fattiga och hemlösa kavaljererna, som brukade fara omkring i Värmland i din ungdom och spela kille och sjunga visor! Till dem står jag i skuld för galna äventyr och upptåg och skämt i oändlighet. Och tänk på alla de gamla, som har suttit i små grå stugor i skogsbrynet och berättat om näck och troll och

bergtagna jungfrur! Det är väl de, som har lärt mig hur det kan bredas ut poesi över hårda fjäll och svarta skogar. – Och så, far, tänk på alla de bleka och hålogda munkar och nunnor, som har suttit i skumma kloster och sett syner och hört röster. Till dem står jag i skuld för lån ur den stora legendskatten, som de har samlat sig. Och tänk på dalbönderna, som drog till Jerusalem! Är jag inte i skuld hos dem, därför att de gav mig ett stordåd att skriva om? Och det är inte nog med att jag står i skuld hos människor, far, det är hela naturen också. Det är markens djur och himmelens fåglar och blommor och träd, – de har allesammans haft sina hemligheter att berätta för mig.”

BOFORS HOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Far bara nickar och småler, medan jag säger detta, och ser inte alls bekymrad ut. "Du måste väl förstå, att det är en stor skuldbörda, far?" säger jag och blir alltmer allvarsam. "På jorden vet ingen hur den ska gäldas. Jag trodde, att ni visste det här i himlen." - "Ja, det vet vi nog också", säger far och tar saken lätt, som han brukar. "Det ska nog bli råd för dina bekymmer. Var inte rädd, barn!"

"Ja, men, far, det är ändå inte nog med detta", säger jag. "Jag står i skuld hos alla, som har ryktat språket, som har smitt och format det goda verktyget och lärt mig nyttja det. Och står jag inte i skuld till alla dem, som har diktat och skrivit före min tid, som har

gjort det till en skön konst att berätta om människoöden, som har gett uppslag och anvisat vägar? Står jag inte i mångfaldig skuld till dem, som i min ungdom främst bar upp dikten: hos de stora norrmännen och de stora ryssarna? Står jag inte i skuld därför, att jag har fått leva i en tid, då mitt eget lands diktning har stått i högsta blomstring, därför att jag har fått se Rydbergs marmorkejsare, Snoilskys diktvärld, Strindbergs skärgård, Geijerstams folkliv, Tor Hedbergs skådespel, Ann-Charlotte Edgrens och Ernst Ahlgrens nutidsmänniskor, Helena Nybloms dikter, Heidenstams Österland, Sophie Elkans levandegjorda historia, Frödings Värmlandslåtar, Levertins le-

Vi tandläkare stöder Nobelmuseet:

Helena Tollstoy

•

Catarina Rydberg Lundin

•

Magnus Hansson

•

Susanne Morfeldt-Hafstrand

•

Jan Danielsson Munhålsan

gender, Hallströms Thanatos och Karlfeldts Dalmålningar och så mycket annat framträda ungt och nytt, eggande till tävlan och befruktande för drömmen?”

”Ja, ja”, säger far. ”Du har rätt, du är i stor skuld, men det ska det nog bli råd med.”

”Jag tror inte, att du riktigt förstår hur svårt jag har det, far”, säger jag. ”Du har nog inte besinnat, att jag står i skuld till mina läsare. Vad har jag inte allt att tacka dem för: alltifrån den gamla kungen och hans yngste son, som sände mig ut på min gesällvandring till södern, till de små skolbarnen, som klottrar ihop ett tack för Nils Holgersson? Vad skulle det ha blivit av mig, om man inte hade velat läsa mina böcker? – Inte heller får du glömma dem, som har skrivit om mig. Kom ihåg den store danske kritikern, som vann mig vänner över hela sitt land med bara ett par ord! Och tänk på honom, som nu är död och som tillblandade sin dryck på bittert och ljuvt konstfullare, än någon har gjort hos oss före hans tid! Tänk på alla dem, som i främmande land har arbetat för mig! Jag har skuld, far, både till dem, som har berömt, och till dem, som har tadlat.”

”Ja, ja”, säger far, och jag tycker inte, att han ser så lugn ut. Han börjar visst förstå, att det inte blir så lätt att råda mig.

”Kom ihåg alla, som har hjälpt mig, far!” säger jag. ”Tänk på min trogna vän Esselte, som sökte öppna en väg för mig, då ännu ingen annan vågade tro på mig! Kom ihåg de många, som har värnat om min diktning och skyddat mitt arbete! Och kom ihåg min goda vän och resekamrat, som inte bara förde mig till södern och visade mig all konstens härlighet, utan också gjorde hela livet ljusare och rikare! Och tänk på all kärlek, som har mött mig, tänk på all heder och utmärkelse! Kan du inte förstå, att jag behöver komma till dig för att få veta hur man betalar sådana här skulder?”

Far har sänkt huvudet och ser inte så hoppfull ut som i början. ”Jag tror visst att, att det inte blir så lätt att finna hjälp för dig, flickan min”, säger han. ”Men nu måste det väl vara slut?”

”Nej, hittills har det väl ändå varit så, att jag har kunnat bära det”, säger jag. ”Men nu kommer snart det allra värsta. Det var därför, som jag var tvungen att gå till dig och fråga om råd.”

”Jag kan inte förstå, att du kan råka i värre skuld”, säger far.

”Åjo”, säger jag och så talar jag om ”det” för honom.

”Aldrig kan jag tro, att Svenska akademien...” säger far.

Men i detsamma ser han på mig, och då förstår han, att ”det” är sant. Och det börjar rycka i varenda rynka i hans gamla ansikte, och han får tårarna i ögonen.

”Vad ska jag säga till dem, som har beslutat i den här saken, och till dem, som har anmält mig till pris? Säger jag. ”För tänk på detta far: det är inte bara ära och pengar, som de har gett. De har haft en så god tro om mig, att de har vågat utmärka mig inför all världen. Hur ska jag plåna ut den tacksamhetskulden?”

Far sitter och grubblar litet, men så torkar han bort glädjetårarna ut ögonen, skakar på sig och slår näven i stolkarmen. ”Jag vill inte sitta här längre och fundera på saker, som ingen, varken i himmel eller på jord, kan ge svar på”, säger han. ”Är det så, att du har fått Nobelpriset, då bryr jag mig inte om annat än att vara glad.”

Kungliga högheter! Mina herrar och damer! Då jag inte fick bättre besked på alla mina frågor, så återstår mig bara att be er deltaga i den tacksamhetens skål, som jag har äran att föreslå för Svenska akademien.

Källa: <http://runeberg.org/troll1/nobel1a.html>

BAE SYSTEMS

Kreativ kemi för nya läkemedel

Med amerikanska ägare och kunder över hela världen lever Cambrex Karlskoga i en internationellt präglad miljö. Vi jobbar med avancerad organisk kemi med fokus på att utveckla processer och leverera produkter till innovativa läkemedelsföretag. Idag tillverkas framför allt aktiva läkemedelssubstanser och läkemedelsintermediat i allt från gramskala till tiotals ton.

Vi finns på Björkborns industriområde och har 350 anställda.

Cambrex Karlskoga AB
Tel 0586-78 30 00
www.cambrex.com/karlskoga
karlskoga@cambrex.com

Innovation. Experience. Performance.

Talanalys av Selma Lagerlöfs tacktal för Nobelpriset 1909.

HANNA LUNDGREN,
KARLSKOGA IDROTTSGYMNASIUM, S3A, VÅREN 2013

Selma Lagerlöf var en mycket känd svensk författarinna. Hon var den första kvinnan som fick Nobelpriset i litteratur och var även medlem i Svenska akademien.¹

Eftersom vi bor i Karlskoga och här finns Björkborns herrgård, är jag extra intresserad av Nobelpriset. Tänk att det berodde på att Alfred Nobel hade sina hästar här i Karlskoga, som gör att Nobelpriset är svenskt. Det berättade "Alfred Nobel" själv, då vi var på Björkborn på guidning. Alfred bodde ju även i Paris och hade hus i San Remo i Italien.

Dessutom bor vi i landskapet Värmland och där är Selma Lagerlöf född. Efter flera år i andra delar av Sverige, flyttade hon tillbaka till Värmland och sitt barndomshem, Mårbacka. Där dog hon 1940.

Därför valde jag Selma Lagerlöfs tacktal till min talanalys. Det tal, som hon höll när hon fick Nobelpriset i litteratur år 1909.

Selmas tacktal.

Selma var väldigt smart, tycker jag, när hon skrev sitt tacktal. Att som kvinna

stå inför alla de som var med när hon som första kvinna fick ta emot priset, kan inte vara lätt. Men hon fick priset för sina uppskattade författartalanger. Därför har hon använt dessa i sitt tal.

Det är skrivet som en berättelse, där Selma själv är avsändaren för budskapet. Detta framgår i flera partier i talet. Talet är skrivet i jag-form och inleds med meningen:

"Det var för några dar sen, då jag satt på tåget för att resa till Stockholm".

Genomgående i talet är det hon själv som berättar sin historia.

Selmas budskap

Det Selma ville berätta var att hon var så oändligt tacksam för att hon hade fått detta pris. Det gör hon genom att vända sig till sin far i talet. En far som tyvärr inte längre är i livet. Det budskap hon har är sin glädje men också att dela med sig av sin framgång genom att indirekt tacka alla de som varit inspiration för henne i sina böcker. Man kan ju gissa att det inte varit så lätt att slå igenom som kvinna och författare under denna tid. Vi hade ju både första och andra världskriget under denna

¹ Hemsida: Selma Lagerlöf sällskapet

En bildkavalkad av Selma Lagerlöf på Nobelmuseet i Karlskoga. FOTO: J-K BJÖRK

tid som Selma levde. Det gör att hon tackar, inte bara de som gett henne priset, utan också de som funnits kring henne och inte minst sin far.

Det verkar som om Selma och hennes pappa stod varandra nära och att hon saknar honom.

Selma är väldigt subjektiv och utgår helt från sina egna tankar och funderingar i sitt tal. I talet

Skriver hon om hur hon suttit ensam i Värmland under hela hösten och att hon avslöjar att det inte är helt bekvämt att stå inför så många människor för att tacka för sitt pris. Som författare behöver man nog kunna vara väldigt subjektiv och utgå från sig själv,

om man ska vara trovärdig i sina berättelser i sina böcker.

Selmas skrivande i talet

Selma använder ett väldigt enkelt språk, något som jag tror att hon medvetet valt för att kunna nå fram till så många som möjligt. Det är ju genom sina böcker som hon fått framgången och det hade hon inte fått om språket var svårt att läsa.

Hon tilltalar sin far i talet, som om han fortfarande levde. Detta är för att hon tänker sig honom framför sig och att han talar till henne. Selma använder sig även av liknelser i sitt tal. Hon skriver om sin "skuld" till dem

som gett henne inspiration. Ett exempel ur texten är: *"Står jag inte i skuld därför, att jag har fått leva i en tid, då mitt eget lands diktning har stått i högsta blomstring, därför att jag har fått se Rydbergs marmorkejsare, Snoilskys diktvärld, Strindbergs skärgård, Geijerstams folkliv, Tor Hedbergs skådespel, Ann-Charlotte Edgrens och Ernst Ahlgrens nutidsmänniskor, Helena Nybloms dikter, Heidenstams Österland, Sophie Elkans levandegjorda historia, Frödings Värmlandslåtar, Levertins legender, Hallströms Thanatos och Karlfeldts Dalmålningar och så mycket annat framträdande ungt och nytt, eggande till tävlan och befruktande för drömmen?"*

Selmas tacktal är en berättelse där talspråket är genomgående. Det är flera långa meningar, se exempel om jämförelse ovan. Det är ganska korta stycken som leder lyssnaren framåt och som förmodligen gav henne de pauser som hon behövde för att kunna läsa sitt tal. Talet är skrivet för att kunna läsas upp och inte för att läsas. Det är mer skrivet som en saga. Vilket man

får en känsla av att Selma tyckte det var att få Nobelpris.

Hon har delat in sitt tal i fyra delar. En inledning där hon beskriver glädjen att fått priset och en beskrivning av den tysta och ensamma hösten. En mittdel där Selma beskriver mötet med sin far. En tredje och bärande del där Selma skriver om sin "skuld" och att hon ber sin far om hjälp för att kunna betala sin "skuld". Det avslutas med slutsatsen av hela frågan kring "skulden som inte kan betalas". Hon beskriver det så här;

"Far sitter och grubblar litet, men så torkar han bort glädjetårarna ut ögonen, skakar på sig och slår näven i stolkarmen. "Jag vill inte sitta här längre och fundera på saker, som ingen, varken i himmel eller på jord, kan ge svar på", säger han." Är det så, att du har fått Nobelpriset, då bryr jag mig inte om annat än att vara glad."

Texten är helt igenom väldigt känsloladdad och man ryser när man läser talet. Jag kan tänka mig att de som lyssnade på talet under denna prisut-

S|E|B

Karlskoga
Telefon 0771-62 10 00

delning blev väldigt berörda. Det är verkligen ett tal som går in i hjärtat. Både glädjen, tacksamheten och sättet att kunna tacka de som varit till hennes stöd och hjälp genom åren.

Svenska akademien som lyssnade

De som lyssnade till Selma Lagerlöfs tal denna prisutdelning var en skara mycket ståtliga gäster. De hade frack och lång klänning och tillhörde de "finare folket" i Stockholm. De var ju även på Grand hotell och bara inramningen till högtiden var ytterst elegant.²

Rikets justitie- och regeringsråd var självklara gäster och de flesta var herrar i sina bästa övre medelår. De kungliga var förstås där och man fick ta emot priset ur kungens hand. Det var med tanke på denna skara lyssnare, som man måste beundra Selma, som vågade sig på att tala så enkelt och i form av en saga. Självklart var Selma nervös för att tala till denna viktiga skara, vilket hon också skriver i sitt tal. En ängslan att tala till så många människor men också en så stor glädje över utmärkelser. Det var därför så klokt att ta till det sätt som hon var absolut skickligast på. Att skriva en berättelse som fångade åhörarna. Det var ju faktiskt därför hon fått Nobelpriset i litteratur. Hade Selma försökt lägga tacktalet i en form som åhörarna hade förväntningar på,

hade vi förmodligen inte haft talet som ett viktigt tal att minnas.

Åhörarna hade lätt att ta till sig budskapet i talet och det gav Selma både möjligheter att tacka andra och att berätta om hur hon arbetar med sina texter.

De kungliga delar ut Nobelpriserna och det gör att gästerna blir just pristagare och deras anhöriga samt andra som styr och leder landet. Jag tror att Selma hade många funderingar över hur hon skulle tacka för Nobelpriset och ville även ta chansen att skapa sig en plattform för att nå ut till en större publik. Det talet förmedlar, är en ödmjukhet inför att just hon kunde få priset. Det tilltalade säkert denna publik när hon säger: *"Vad ska jag säga till dem, som har beslutat i den här saken, och till dem, som har anmält mig till pris? Säger jag. För tänk på detta far: det är inte bara ära och pengar, som de har gett. De har haft en så god tro om mig, att de har vågat utmärka mig inför all världen. Hur ska jag plåna ut den tacksamhetsskulden?"*

Och hennes pappa säger som slutord i berättelsen: *"Är det så, att du har fått Nobelpriset, då bryr jag mig inte om annat än att vara glad."*

Därefter föreslår Selma en tacksamhetens skål till Svenska Akademien.

² Bok: "Nobelfesten. Moderna recept från klassiska menyer", författare: Tomas Dalström.

Samarbete med Karlskoga Konsertförening, Nobelmuseet och Nobelmuseets Vänner

*Ordförande Marie-Louise Naclér basar över
Karlskoga Konsertförening. FOTO: JAANA-KAISA BJÖRK*

Karlskoga Konsertförening har anordnat kammarkonserter på Nobelmuseet en längre tid. Varje vårtermin har konsertföreningens avslutningskonserter varit på Nobelmuseet. Nobelkvintetten har spelat kamarmusik i museets andra våning och Brassensemblen har haft picknickkonsert ute i parken. Förra året lade man till en julkonsert dagen innan julafton och det var fullt hus!

Fr.o.m. julkonserten har Nobelmuseet startat samarbete med Nobelmuseet och Konsertföreningen genom att

Nobelvännerna kommer in för halva priset. Det fortsätter vi med och till höstens två konserter kan medlemmar på Nobelmuseets Vänner köpa biljett till halva priset på Biljettstället eller en timme innan konserten på Nobelmuseet.

Konserten hålls på Björkborns herrgård på andra våningen. Den 13/10 kan Ni njuta av "Beatles 50 år" och den 22/12 sjunger vi in julen "Från kylan in i värmen", tillsammans.

Jaana-Kaisa Björk

Bästa nobelvän!

Tag nu en paus i läsandet och drag dig till minnes om du har fått ett mail från oss någon gång?
Har du det så kan du sluta läsa vidare!

Vi vill så gärna ha era mailadresser för att skicka mer och snabb information om museets och vår verksamhet. Dessutom är det naturvänligt och kostnadsbesparande och vi kan använda portopengarna till andra ändamål. Det gäller också att meddela oss om du byter mailadress och den vanliga postadressen.

Meddela din mailadress och adressändringar till
Anita Öjendal, som fr.o.m. i år är ansvarig för medlemsregister.
Hennes e-postadress är: **anita.ojendal@telia.com**

Vi har också fått en ny hemsida: **www.nobelmuseetsvanner.se**
Där du kan hålla dig uppdaterad om vår och museets verksamhet.

Hälsningar Styrelsen

Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

Företaget utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Koncernen har även dotterbolag i Finland, Tyskland och USA, samt intressebolag i Indien.

 **Chematur
Engineering**

www.chematur.se

Vårtal valborg 2013.

KOMMUNFULLMÄKTIGES ORDFÖRANDE
ANDERS OHLSSON, KARLSKOGA KOMMUN

FOTO:: LENA EDLUND

Mina damer och herrar, kära vänner.

Jag vill tacka för inbjudan att tillsammans med Er alla hälsas våren välkommen med Valborgs firande här vid det vackra Alfred Nobels Björkborn. Vädret har blivit bättre ju längre dagen har gått vilket är bra, inte minst med tanke på gårdagens regn och blåst. Arrangemanget är ett samarrangemang med Nobelmuset, Museets Vänförening och Kulturskola.

Att vi firar Valborg är en bland flera fina traditioner som vi har. Jag anser att det finns flera anledningar till att slå vakt om våra traditioner.

I en tid då vi alla upplever att vi inte hinner med snart någonting. Då är det extra viktigt att vi stannar upp, hämtar andan och tänker på våra traditioner. Det är ju när vi firar något som vi träffas, släkt, vänner, förenings kamrater och gör andra saker t.ex. firar Valborg. Det är då vi känner livskvalitet.

Jag tror att det är flera än jag som en dag som idag tänker på barndomens firande. Hur den elden brukade vara och var talaren brukade stå och att det då alltid var soligt och varmt.

Vi samlas här för att Hälsa våren välkommen. Vi tar inte farväl av vintern, vi tackar vintern för den här gången. För nu vill vi ha vår och senare sommar. Se fram mot grönska, bad och värme.

Jag sade förut att vi snart inte hinner med något. Vi stressar på arbetet och hemma, på och mellan våra fritidsaktiviteter. Det som vi numera kallar vardagspusslet. När någon frågar oss om man skall göra något tillsammans eller ta på sig ett förtroendeuppdrag, då blir svaret allt för ofta. **Jag har inte tid.** Vad som har gjort att vi alla lever i ett allt högre tempo, det vet inte jag men orsakerna är säkert flera.

En kan vara att allt förmedlas så snabbt idag. Jag tänker närmast på det

inbördeskrig som pågår i Syrien Där vi hemma i TV soffan har kunnat följa händelseförloppet på en annan del av jordklotet. I stort sett samma stund som det sker. Det är hemskt med krig och det måste alltid fördömas.

Jag är helt övertygad om att vi allihop har sett bilder på krigets offer, som gjort att vi både har mått illa och tappat matlusten. Det är därför viktigt att vi alla värnar demokrati och frihet. Tänker på uttrycket **Alla folks frihet - hela världens fred. Det känns extra viktigt här vid Alfred Nobels sista hem.** Alfred var en verklig fredsvän. Det påminns vi om minst en gång om året. I samband med utdelning av Nobelpriset, där Fredspriset är ett av de 5 Nobelprisen. För det är endast genom demokrati och frihet vi kan befria oss från **Krig och förtryck.**

Något som har pratats en del om senaste tiden i Sverige är konflikter på den Svenska arbetsmarknaden. Där vi hittills i Karlskoga inte märkt speciellt mycket. Men alla förhandlingar är inte klara än. Men vi får hoppas på det bästa.

De här som vi tycker är stora händelserna kommer vi snart att glömma och media förmedlar återigen till oss doku-

såpor och bantningstips.

Lokalt här i Karlskoga skall vi möta våren med att diskutera olika frågor för att vår vardag skall fungera så bra som möjligt. Hur blir det med tillgång på Förskoleplatser? Var får våra barn gå i för skola? Det är frågor som känns igen. Förändring sker. Både nybyggnation och ombyggnation, samt nedläggning av lokaler som inte fyller dagens krav. Nya förskoleplatser skapas vid Österledskyrkan. Bregårdsskolan byggs om till Grundskola. Bergslagsskolan blir Möckeln Gymnasiet. **Allt för att våra barn skall få en bättre framtid.**

Vi skall snart tända elden. Men först en liten uppmaning till Er alla. Många av oss har ett antal lediga dagar framför oss. Ta det lugnt stressa ner, umgås med släkt och vänner. Varför inte bjuda "tjocka" slakten på sill och potatis någon av dagarna. Så vi kommer tillsammans.

Innan braständningen föreslår jag att vi alla tillsammans Hälsar våren välkommen genom ett fyrfaldigt leve för våren. Alla – Hipp, hipp **HURRA, HURRA, HURRA, HURRA!**

Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB

Ungdomens vårtal 2013

ANTON KARLSSON

FOTO: JAANA-KAISA BJÖRK

Kära åhörare,

Nu har det varit en längre tid av snö, kyla och mörker här i vårt land. Det har varit ganska livlöst då vintern i princip har bedövat allt liv som har funnits utomhus. Alla har vi dragit oss tillbaka in i våra skal som en och en annan liten eremitkräfta. Husvagnar har gömts undan från snön, mopeder har ställts in i garagen och grillar har glömts bort på grund av vinterns in-trång och framåtmarsch.

Ja, en tid av kyla har styrt, men nu har våren dock tagit sig i kragen och börjat kämpa på allvar för att verkli-

gen visa sig. En ny tid är på väg att ta sin början med löften om ljus, värme och liv. Vårtecken börjar visa sig överallt. Tussilagorna börjar gräva sig upp ur marken, nässelfjärilarna fladdrar omkring och talgoxarna kvittrar glatt i björkarna. Jag är säker på att våren snart är här i sin fulla prakt. Jag menar, allting tyder på att våren vaknar till liv och den är definitivt varmt välkommen.

Det finns dock en annan sida av detta mynt, denna vackra vår, och det är det faktum att med våren så kommer även pollenallergierna fram och de går det inte att göra så mycket åt. Men

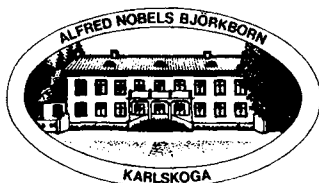
man får se det från den ljusa sidan och ta sig en nässpray eller en tablett så att man blir glad igen. Bortsett från alla pollenallergiker så far man inte heller glömma bort de som faktiskt gillar vintern mer än vad de gillar våren. De som hellre åker skidor, har snöbollskrig och pimplar än att njuta av vårvärmen. Alla tycker vi om olika saker och alla får göra det, men för tillfället så är det våren som vi borde rikta in oss på och helt enkelt släppa vintern för stunden.

Detta med vintern tycker jag även är lite kul eftersom vad skulle vi göra när det börjar bli till vår? Vad skulle vi klaga på om inte vintern fanns? Vi be-
höver vintern för att vi ska kunna upp-

skatta vårens ankomst, för det är så att de saker som vi stör oss mest på, det är de saker som vi saknar mest när de väl är borta.

Det sista som jag skulle vilja säga nu är det att ta vara på våren och glöm inte bort att locka fram alla husvagnar, mopeder och grillar från deras gömställen. Låt dem inte samla allt för mycket damm, för nu håller naturen på att vakna och våren är på väg. Omfamna våren med glädje och lycka och om du inte gillar våren så kan du alltid omfamna den ändå för att den snart är över igen.

Jag önskar er alla en riktigt härlig och skön vår!

Nobelmuseet

Karlskoga

Besök **Alfred Nobels sista hem** i Sverige, Björkborns Herrgård, upplev en dramatiserad guidning och se hans **laboratorium** med originalutrustning. **Bofors industrimuseum** på Björkborn visar en 350-årig industrihistoria.

Fiffiga huset, intill laboratoriet, är en experimentverkstad för alla åldrar.

Mellan 1/6 - 31/8 öppet tisdag - söndag 11.00-16.00.

Vi tar emot på övriga tider efter förhandsbokning.

Konferensmöjligheter finns. Kaffestuga

Ring för mer information 0586-834 94

Ny Nobel Center till Stockholm

*Blasieholmen
i Nybroviken
på Norrmalm i
Stockholm.*

FOTO: WIKIPEDIA

Det kommer att byggas en ny Nobel Center i Stockholm. Nobelstiftelsen har fått donation på 800 miljoner kronor från Familjen Erling-Persson Stiftelse och Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse.

Elva arkitektkontor tävlar

Elva arkitektkontor får tävla om projektet. Bland dem finns två svenska deltagare, Gert Wingård och Johan Celsing. Övriga deltagare är från Danmark, Tyskland, Frankrike, Schweiz, Nederländerna, Japan och Norge. Det kom 135 ansökningar varav 40 från Norden och 70 från övriga Europa och resten från andra delar av världen. De utvalda arkitekternas uppgift är att ge ett idéförslag för den arkitektoniska utformningen av Nobel Center, ett nytt Nobelmuseum med en yta på ca.10 000 kvadratmeter. Detta kommer att ligga på Blasieholmen vid Nybroviken alldeles bakom Nationalmuseum. Det nya Nobelhuset ska också

innehålla en stor hörsal med plats för 1400 personer och på sikt är tanken att Nobelprisutdelningen kommer att äga rum där.

Byggstart 2015

Projektet väntas kosta 1,2 miljoner kronor och byggstart planeras till 2015. Den internationella arkitekttävlingen sker i två steg. Först ett förslag på en översiktlig gestaltning lämnas in den 30 september 2013 (vid skrivande stund ej klar men troligtvis klar vid utgivning av tidningen!). Efter juryns bedömning kommer två till fem arkitektkontor att gå vidare till tävlingens andra steg, där förslagen vidareutvecklas. I april 2014 presenteras det vinnande förslaget. Det kommer att arrangeras utställningar för allmänheten i samband med båda stegen i tävlingen.

*Jaana-Kaisa Björk,
Nobelmuseet Vänner*

Källa: Per HinderSSons artikel i Byggingustrin 23/2013

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

Vi söker föremål till pigan

På herrgårdsvinden finns det en liten kammare. Den kan ha hyst en vaktmästare eller kanske en piga. Golvytan är kanske 12 kvadratmeter så det var inte något stort krypin. Den här lilla kammaren önskar vi nu möblera upp som en pigkammare från förra sekelskiftet och därför riktar vi en vädjan till museets vänner. Har ni några föremål som skulle passa hos pigan och som ni kan skänka till oss? Det vi behöver är:

En byrå, ett litet bord, ett par pinnstolar, en pigtittare, några trasmattor, några oljetryckstavlor, mässingsljusstakar, porslinsburkar, vykort, stickad sjal,

några böcker och annat smått och gott som en 18-årig piga kunde ha i sin ägo.

Pigkammaren skall användas för pedagogiska program för barn. Vi har tänkt oss att göra visningar speciellt för barn upp till ca 10-11 år då vi kan prata om hur det var att vara piga på en stor herrgård för 100 år sedan. Spökar det på vinden? Är det kallt där på vintern? Hur långa var arbetsdagarna? Det och mycket annat kan man prata om kring en herrgårdspiga.

Kontakta gärna Hans Johansson 0670-326 04 92 så kommer vi och hämtar.

Skärlunds
Guld & Silver
Karlskoga Centrum
0586 - 300 58

**Byggvaror
till lågpris!**

Linneback • Telefon 0586-72 20 10
www.nords.se

TEL 555 55

interflora®

GROUPE SNPE

EURENCO Bofors

FOTO: ELINA ÅKERMAN

*Nobelvännerna
inbjuds på
Inviigningsmiddag
för "Mötesplats Alfred Nobel"*

fredagen den 25 oktober kl. 18.00

Vi börjar med mingel och Skål för Alfred Nobel.
Därefter Middag med inslag av olika års och banketters Nobelmenyer.

Matpaket (vatten som dryck) 300 kr/person.

Dryckespaket med utvalda viner, ett glas per varje rätt 100 kr/person.

Anmälan till Anita Öjendal helst via mail: anita.ojendal@telia.com
eller telefon 072-512 58 85, eller sms.

50 personer får plats. Först till kvarn...

Du får bekräftelse via mail eller vid samtal om du har fått plats.

Därefter betalar du 300 kr för mat eller 400 kr för mat och
vinpaket/person på vårt bankgiro **senast 10 oktober.**

Skriv på inbetalningskortet ditt namn och antal personer.

När du har betalat får du åter bekräftelse via mail eller post och
det blir Din inträdesbiljett till Inviigningsfesten

Klädsel: Kavaj

Hjärtligt Välkomna!

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner

B

Avsändare: Jaana-Kaisa Björk, Kilstavägen 2A, 691 36 Karlskoga

SAAB

Saab Dynamics

Medlemsavgift för 2013

Medlemsavgiften för 2013 är:

Medlem	Avgift	Ständig medlem
Enskild	125 kr	1.250 kr
Familj	200 kr	2.500 kr
Företag		6.500 kr

Medlemsavgiften betalas på bankgironr: 5967-5074

OBS!

För att hålla medlemsregistret uppdaterat ber vi Dig meddela oss namn, adress och e-postadress i samband med inbetalningen av medlemsavgiften

Gå gärna in på vår hemsida www.nobelmuseetsvanner.se

OBS Medlemmar har fri entré till Nobelmuseet under ordinarie öppettider.